

εντάσεις που δοκιμάζουν

Media:

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Page:

1,31

Published at:

29-06-2025

Author:

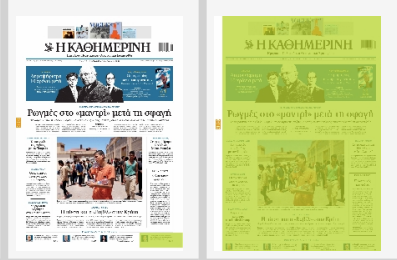
Surface:

404.55 cm²

Circulation:

14860

Subjects:

Ο **Νίκος Βέττας** γράφει για τις γεω-πολιτικές εντάσεις που δοκιμάζουν τις αντοχές της οικονομίας.

Σελ. 31

Αντέχει η οικονομία στις νέες εντάσεις;

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ**

Στη σφαίρα των οικονομικών, το ερώτημα των ημερών είναι ποια επίδραση θα έχουν οι επιθέσεις από Ισραήλ και ΗΠΑ στις πυρηνικές εγκαταστάσεις του Ιράν και η συνεχιζόμενη ανάφλεξη στην ευρύτερη περιοχή. Ειδικότερα ζητήματα που προκύπτουν σε τέτοιες περιπτώσεις και για τη δική μας οικονομία αφορούν τις τιμές του πετρελαίου, την επίπτωση στον πληθωρισμό, τις τουριστικές αφίξεις και άλλες επιδράσεις που περιμένει κανείς σε μια χώρα γεωγραφικά κοντά στις εξελίξεις και με οικονομία εκτεθειμένη στους σχετικούς κινδύνους.

Στην παγκόσμια οικονομία, τα πρόσφατα πλήγματα προστίθενται σε μια αλυσίδα γεγονότων που απειλούν το εμπόριο και τις αγορές για μήνες. Ασφαλώς, οι πολεμικές επιχειρήσεις και οι διπλωματικές εξελίξεις που τις πλαισιώνουν υπερβαίνουν σε σημασία οτιδήποτε οικονομικό. Εκφράζεται η άποψη πως μετά τα πλήγματα στο Ιράν θα επέλθει εξομάλυνση, καθώς μια κεντρική πηγή προβλημάτων θα έχει εξασθενήσει, αν όχι εξουδετερωθεί. Αυτό όμως απομένει να αποδειχθεί στην πράξη. Σε κάθε περίπτωση, αλλαγή καθεστώτος στο Ιράν ούτε εύκολη είναι ούτε θα οδηγήσει ευθύγραμμα σε μια ιδανική κατάσταση. Το ενδεχόμενο η κρίση να

κρατήσει για μεγάλο διάστημα δεν μπορεί να αποκλειστεί, προσθετικά με τον συνεχιζόμενο πόλεμο στην Ουκρανία.

Στην επιφάνεια, πάντως, οι οικονομικές επιδράσεις δεν φαίνονται προς το παρόν σημαντικές. Κυριαρχούν τάσεις αναμονής και αναγνώρισης του νέου πεδίου. Οι αναταράξεις στην αγορά πετρελαίου δεν είναι οξείες, άλλωστε, μια μεγάλη αύξηση

Η έκθεση της Ελλάδας σε πλήγματα του τουρισμού και στις αγορές ενέργειας είναι μεγαλύτερη από τις άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες.

τιμών δεν θα έχει τόσο βαριά επίπτωση όσο παλαιότερα. Σε άλλα εμπορεύματα, οι δυναμικές είναι μεικτές, αν και μάλλον μεσοπρόθεσμα θα επιβαρύνουν τον πληθωρισμό. Οι αγορές κεφαλαίου σήμερα δεν προεξοφλούν ότι οι πρόσφατες εξελίξεις οδηγούν σε εκτροχιασμό. Αυτές οι τάσεις ισχύουν αναλογικά και στη δική μας οικονομία. Στον τουρισμό δεν καταγράφεται ακόμη επιπλέον κόστος και κεντρική εκτίμηση παραμένει πως θα κινηθεί όχι μακριά από πέρυσι,

αν και απώλειες από την αγορά του Ισραήλ μπορεί να προστεθούν σε άλλα σημεία αδυναμίας.

Αν και στους παγκόσμιους οικονομικούς δείκτες δεν καταγράφεται τόσο σημαντική επίπτωση όσο θα περίμενε κανείς, αυτό δεν σημαίνει πως υπάρχει ηρεμία. Τους τελευταίους μήνες, εκτιμάται μείωση της οικονομικής δραστηριότητας στις περισσότερες οικονομίες, αύξηση του πληθωρισμού και ανάσχεση των επενδύσεων. Κομβικό ζήτημα για τις επόμενες εξελίξεις είναι ο ρόλος των ΗΠΑ. Στα πρόσφατα ερωτήματα για τον εμπορικό προστατευτισμό και τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών τους, θα πρέπει να απαντηθούν και νέα για τον τρόπο εμπλοκής τους σε εντάσεις ανά τον πλανήτη. Εφόσον παγιωθεί η εικόνα ενός νέου κόσμου με συστηματική ανάγκη υψηλότερων αμυντικών δαπανών, έμφαση στο στρατιωτικό πεδίο και επιλογές σύμφωνα με το δίκαιο του εκάστοτε δυνατού, αυτό θα αποτελέσει επιπλέον επιβάρυνση για οικονομίες που χρειάζονται σταθερότητα κανόνων και ομαλή ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών μέσω επενδύσεων για να αναπτυχθούν, όπως η δική μας.

Τι ρόλο παίζουν τα επιμέρους χαρακτηριστικά της δικής μας οικονομίας; Βραχυπρόθεσμα, εφόσον η ένταση συνεχιστεί,

αναμένεται μικρή αλλά σημαντική επιβάρυνση στους ρυθμούς μεγέθυνσης και στον πληθωρισμό, καθώς η έκθεση της δικής μας σε πλήγματα του τουρισμού και στις αγορές ενέργειας είναι μεγαλύτερη από τις άλλες ευρωπαϊκές. Μεσοπρόθεσμα, το ερώτημα παραμένει η ισχύς της οικονομίας. Αν και ανακάμπτει έντονα, δεν έχουμε ακόμη μια οικονομία τόσο ισχυρή ώστε να μην ανησυχούμε για διεθνείς αναταράξεις. Η παραγωγή δεν κατευθύνεται επαρκώς σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής αξίας, ούτε υπάρχει διασπορά που να αντισταθμίζει εξωτερικούς κινδύνους. Το εξωτερικό ισοζύγιο παραμένει συστηματικά ελλειμματικό, ενώ υπάρχει ανάγκη για ξένα κεφάλαια. Η αποταμίευση είναι χαμηλή, όπως και η αξία των περιουσιακών στοιχείων, και οι δημογραφικές τάσεις αρνητικές. Εξελίξεις όπως οι πιο πρόσφατες και αναμενόμενες γεωπολιτικές εντάσεις υπογραμμίζουν ότι η πορεία σταθεροποίησης και ενίσχυσης της οικονομίας που ξεκίνησε τα τελευταία χρόνια είναι απαραίτητο να ενταθεί ώστε να μπορεί να αμυνθεί και να ελιχθεί αποτελεσματικά στον νέο κόσμο που διαμορφώνεται.

Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του IOBE, καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.